

۵ اسفند ۱۳۰۴ خورشیدی؛ پرواز نخستین خلبان ایرانی در فرودگاه قلعه مرغی تهران
۲۰ اسفند ۱۳۰۲ خورشیدی؛ آغاز کار نیروی هوایی ایران با هفت هواپیما

اسفند ۱۳۸۷

نخستین خلبان های ایرانی در سال ۱۳۰۲ برای آموزش و کسب مهارت های لازم خلبانی عازم روسیه و فرانسه شدند و پس از حدود ۲ سال دوره های آموزشی خود را به پایان رساندند و چند فروند هواپیمای خریداری شده را به ایران آوردند. از جمله کسانی که با یک فروند هواپیمای خریداری شده به ایران آمد «سرهنگ نجوان» فارغ التحصیل مدرسه ی خلبانی فرانسه بود که از فرودگاه «ویلا کویلی» پاریس به مقصد تهران پرواز کرد و مسیر «ایستر» و نیز، مکدار، اسکی شهر، حلب و بغداد» را پیمود. و سرانجام روز ۵ اسفند ۱۳۰۴ به تهران رسید و در میدان قلعه مرغی سالم فرود آمد. به این ترتیب برای اولین بار یک هواپیمای متعلق به ایران با خلبان ایرانی در آسمان پایتختمان دیده شد.

در خرداد ۱۳۰۲ تعداد ۱۰ نفر محصل ایرانی برای آموزش خلبانی به روسیه اعزام شدند از بین این ده نفر سه نفر در روسیه باقی ماندند و مابقی به فرانسه رهسپار شدند. شرف الدین میرزا قهرمانی، عیسی خان طیاری و علی اکبرخان امین زاده از جمله محصلان ایرانی در روسیه بودند که بعد از دو سال آموزش و اخذ گواهی نامه خلبانی در سال ۱۳۰۴ به ایران مراجعت کردند، اینان اولین ایرانیانی به شمار می آمدند که در سازمان هواپیمای نظامی ایران مشغول خدمت شدند.

بیست اسفند ۱۳۰۲ خورشیدی آغاز به کار نیروی هوایی ایران با هفت هواپیماست. در بدو تشکیل نیروی هوایی، این نیرو وظیفه ی دفاع هوایی را به عهده داشت. سیستم های پیش اخطار ابتدا تحت لوای «پیمان سنتو» به وجود آمد، این نیرو در دهه ی ۱۹۷۰ به تجهیزات پیش رفته ی شبکه ی رادار مجهز شد. در اواخر سال ۱۹۷۷ (۱۳۵۶ خ) ایالات متحده ی آمریکا با فروش هفت فروند بوئینگ ۷۰۷ پیش اخطار هوایی (آواکس) به ایران برای تکمیل سیستم راداری و ایجاد پوشش بر روی خلیج فارس موافقت کرد. با وقوع انقلاب اسلامی، ایالات متحده فروش آواکس ها را منتفی اعلام کرد.

نام آخرین ماه سال و روز پنجم هر ماه در گاهشماری اعتدالی خورشیدی است. این نام در اوستا «*openta armaiti*»، در پهلوی «*spandr*» و در فارسی «سپندارمذ» گفته شده است. سپندارمذ یکی از امشاسپندان است که مؤنث و دختر اهورامزدا خوانده می شود. وی موظف است که همواره زمین را خرم، آباد، پاک و بارور نگاه می دارد. هر که به کشت و کار بپردازد و خاکی را آباد کند خوشنودی اسپندارمذ را فراهم کرده است. آسایش در روی زمین سپرده به دست اوست و خود زمین نیز نماینده ی این ایزد بردبار و شکیباست به ویژه مظهر وفا و اطاعت و صلح و آرامش است.

مردم ایران از این ماه با نام های گوناگون یاد می کنند. کردها آن را «رمشان» و در دماوند به آن «میرماه» می گویند. در برخی نقاط کردنشین معتقدند که در این ماه سیاهی از دل برف سر برمی آورد و آن را نوروز ماه نیز نامیده اند. از این رو مقدمات کشاورزی و خانه تکانی در این ماه انجام می شود.

رنگ زرد، فلز قلع، سنگ یاقوت زرد، الماس و سیاره ی مشتری را به این ماه منسوب می دانند.

اشاره

وقایع و حوادث مهم به شکل های مختلف در رسانه های گوناگون مطرح می شوند. در صفحه ی روز شمار سعی می کنیم به اتفاقاتی اشاره کنیم که تاکنون کم تر مطرح شده اند و هم چنین تا حدی کاربرد آموزشی دارند. معلمان محترم می توانند به مناسبت های مختلف آن ها را در کلاس درس خود به کار ببرند.

۱۲ اسفند ۳ خورشیدی؛
تولد امام حسن مجتبی (ع)

۱۴ اسفند ۱۳۱۳ خورشیدی؛
انتخاب علی اصغر حکمت نخستین
رئیس دانشگاه تهران

۲۸ اسفند ۱ خورشیدی؛ هجرت
پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه و
مبدأ تقویم هجری شمسی

در اخبار مشهور، تولد امام حسن مجتبی (ع) در سه شنبه نیمه‌ی اول ماه رمضان سال سوم هجرت روی داده است. امام حسن (ع) نخستین فرزند حضرت زهرا (ع) بوده است. تولد امام حسن (ع) دو سال بعد از ازدواج حضرت فاطمه (س) و علی (ع)، بعد از جنگ احد و بازگشت پیامبر (ص) به مدینه، بود. در روایت آمده است که هیچ کس شبیه‌تر از وی به جدش رسول خدا (ص) نبوده. نقل است که حضرت فاطمه (س) دست دو فرزند خود حسن و حسین را گرفت و نزد پدر بزرگوارش آمد. عرض کرد: یا رسول الله اینان فرزندان تو هستند، به هر یک چیزی بخش تا که وارث تو باشند. پیامبر (ص) فرمود: به حسن و قار، آرامش، عزت، شرف، مجد خود را دادم و به حسین بخشش، شجاعت خود را بخشیدم. فرزندان من در این صفات و در جود و سخاوت وارث من هستند. در سن ۹ سالگی آن حضرت، پیامبر (ص) وفات یافت. به زودی مادر ایشان حضرت فاطمه (س) نیز به شهادت رسید. زندگی سراسر مبارزه همراه با خویشین داری آن حضرت درسی آموزنده برای ماست.

علی اصغر حکمت فرزند مرحوم احمد علی معظم الدوله در سال ۱۲۷۱ خورشیدی در شیراز متولد شد. وی در چند دوره وزیر معارف و نخستین رئیس دانشگاه تهران بود. او یکی از دانش‌آموختگان ایرانی دانشگاه سوربن فرانسه شمرده می‌شود. اندیشه‌ورزی و خردمندی او در کنار پافشاری و پی‌گیری خستگی‌ناپذیر دکتر حسابی موجب شد که نخستین دانشگاه در ایران پایه‌گذاری شود. تا پیش از این حتی نام چنین مراکزی را به واژگان لاتین «یورنسته» یا به لغت عربی «دارالعلم» می‌نامیدند. دانشگاه تهران در جلالیه‌ی تهران تأسیس شد. با پافشاری دکتر حسابی و دکتر حکمت منابع مالی ساختن دانشگاه را شخص رضاشاه متقبل شد. پس از آن مجلس شورای ملی که پیش از این به این موضوع نظر چندان مساعدی نداشت ردیف بودجه برای آن پیش‌بینی کرد. نام‌برده در تأسیس کتاب‌خانه‌ی ملی نقش به‌سزایی داشت از آثار او می‌توان رساله‌ای در باب امیر علی شیرنوبی، امثال قرآن مجید، پنج حکایت از شکسپیر و... نام برد.

او در اول شهریور ۱۳۵۹ در سن ۸۸ سالگی در تهران درگذشت.

هجرت پیامبر اکرم (ص) منشأ بزرگ‌ترین تحول در تاریخ اسلام است، از این رو آن را مبدأ تاریخ اسلام شمرده‌اند. هنگامی که ظهور و دعوت پیامبر اکرم (ص) بر مشرکان مکه طاقت فرسا شد، مشرکان در دارالندوه گرد هم آمدند. می‌گویند که شیطان در چهره‌ی «شیخ نجدی» پیشنهاد داد که شبانگاه هم‌زمان و دست‌جمعی بر بستر پیامبر حاضر شوند و او را از دم تیغ بگذرانند. زیرا سبب می‌شود هیچ کس جسارت خون‌خواهی او را از این جماعت قریش نداشته باشد. دیگران رأی او را پسندیدند و شب هجرت در خانه‌ی پیامبر بر او شوریدند.

پیامبر اکرم (ص) که از راه وحی بر ماجرا آگاه شده بود، همان شب به غار ثور در میان راه مدینه هجرت کرد. به پیشنهاد حضرت علی (ع) وی در آن شب در جایگاه رسول خدا (ص) خوابید. این سیاست باعث شد که زمان کافی برای پیامبر فراهم آید.

پیامبر (ص) در روز دوشنبه ۱۲ ربیع‌الاول به مدینه رسید و در «قبا» محله‌ای نزدیک مدینه، فرود آمد.

منابع

۱. تاریخچه‌ی خلبانی در ایران، انتشارات هوانوردی در کشور.
۲. عمارزاده، حسین. زندگانی امام حسن مجتبی (ع)، قم: اسوه، ۱۳۷۱.
۳. علامه حلی. نگاهی بر زندگی دوازده امام، ترجمه‌ی محمد اشتیهادی، قم: اسلامی، ۱۳۸۰.
۴. حاج سیدجوادی، سیدکمال. اثراقرینان، ج دوم، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۷۷.
۵. مرسلوند، حسن. زندگی‌نامه‌ی رجال و مشاهیر ایران، تهران: الهام، ۱۳۷۶.
۶. فیاض، علی‌اکبر. تاریخ اسلام، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۵.
۷. شریعتی، علی. محمد خاتم پیامبران (مجموعه مقالات)، تهران: حسینیه‌ی ارشاد، ۱۳۴۷.
۸. حسن ابراهیم، حسن. تاریخ سیاسی اسلام، ترجمه‌ی ابوالقاسم پاینده، تهران: جاویدان، ۱۳۶۶.

9. www.tebyan.net

10. www.iranika.ir